

LIETUVOS SMULKIOJO IR VIDUTINIO VERSLO TARYBA

LIETUVOS SMULKIOJO IR VIDUTINIO VERSLO TARYBOS VALDYBOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2016 m. balandžio 26 d. Nr. 2

Vilnius

Posėdis įvyko 2016 m. balandžio 26 d.

Posėdžio pirmininkė – Dalia Matukienė (Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo tarybos (toliau – Taryba) pirmininkė).

Posėdžio sekretorė – Nijolė Bujauskienė (Ūkio ministerijos Pramonės ir prekybos departamento Smulkiojo ir vidutinio verslo politikos skyriaus vyr. specialistė).

Dalyvavo:

Zita Sorokienė (Lietuvos smulkiųjų verslininkų ir prekybininkų asociacija (toliau – LSVPA));

Saulius Žilinskas (Lietuvos informacijos verslo asociacija);

Daiva Čibirienė (Lietuvos buhalterių ir auditorių asociacija);

Jonas Katinas (Panevėžio prekybos, pramonės ir amatų rūmai);

Aldas Kikutis (Lietuvos žaislų ir suvenyrų asociacija);

Konstantinas Iljasevičius (Inžinerinės ekologijos asociacija);

Aldona Kabokienė (Vilniaus prekybos, pramonės ir amatų rūmai);

Šarūnas Mičiulis (Tauragės apskrities verslininkų asociacija);

Marius Jucikas (Tauragės apskrities verslininkų asociacija);

Antanas Kovas (Lietuvos inžinerinės pramonės asociacija);

Nijolė Uinskienė (Lietuvos nacionalinio verslo konfederacija);

Raimundas Beinortas (asociacija „Lietuvos mediena“);

Vytautas Šileikis (Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmai);

Donatas Žiogas (Verslo centrų asociacija);

Aleksas Varna (Lietuvos pakuotojų asociacija);

Artūras Mackevičius (Kauno regiono smulkių ir vidutinių verslininkų asociacija);

Laimutė Grybauskaitė (Lietuvos vaisių ir daržovių prekybos įmonių asociacija „Vaisiai ir daržovės“);

Vytautas Šileikis (Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmai);

Vilija Šveikauskienė (UAB „Investicijų ir verslo garantijos“);

Andrius Zobotka (UAB „Investicijų ir verslo garantijos“);

Rita Armonienė (Ūkio ministerijos Europos Sąjungos paramos koordinavimo departamento direktorė);

Raminta Krulikauskienė (Ūkio ministerijos Smulkiojo ir vidutinio verslo politikos skyriaus vedėja).

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl Nacionalinio verslo konsultantų tinklo veiklos.
2. Dėl Važtaraščių ir kitų krovinių gabenimo dokumentų duomenų teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklių tolesnio derinimo ir pasiūlymų teikimo i.MAS įvedimo klausimu.
3. Dėl Lietuvos banko pasiūlymo dėl asmeninio užtikrinimo priemonių reguliavimo tobulinimo.

4. Dėl išvadų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komitetui.
5. Dėl vienkartinį pakuočių užstato sistemos įgyvendinimo.
6. Dėl Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. 935 pakeitimo įstatymo projekto.
7. Dėl Lietuvos laisvosios rinkos instituto pasiūlymų.

1. SVARSTYTA. Nacionalinio verslo konsultantų tinklo veikla.

D. Matukienė išreiškė susirūpinimą, kad prieš septynis mėnesius pasirašytos sutartys su verslo konsultantais, ir paklausė Ūkio ministerijos ir INVEGOS atstovų, kada bus pradėta Nacionalinio verslo konsultantų tinklo veikla.

Ūkio ministerijos atstovė R. Armonienė informavo, kad yra pateiktas raštas Finansų ministerijai dėl pakartotinio 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 3 prioriteto „Smulkiojo ir vidutinio verslo konkurencingumo skatinimas“ priemonės Nr. 03.1.1-IVG-T-819 „Verslo konsultantas LT“ projektų finansavimo sąlygų aprašo projekto derinimo, kuriuo prašoma pritarimo taikyti šioje priemonėje išlaidų kompensavimo būdą (įskaitant supaprastintą išlaidų apmokėjimą) projekto išlaidoms apmokėti, kad išlaidos būtų apmokamos vadovaujantis viešosios įstaigos „Versli Lietuva“ pateikta projekto vykdytojo gautų konsultacijų ataskaita, t. y. suteikti galimybę projektų vykdytojams gauti konsultacijų iš anksto už jas nesumokėjus. Atsakymo dar negauta. Priemonė nebus pradėta įgyvendinti, kol nebus gautas Finansų ministerijos išaiškinimas.

Tarybos nariai siūlė keisti projektų administravimo ir finansavimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“, – sudaryti galimybę iki vienerių metų veikiančioms SVV subjektams, planuojantiems įgyvendinti projektus pagal šią priemonę, už gautas konsultacijas atsiskaityti po jų gavimo, kadangi pradedantysis verslininkas neturi lėšų ir priemonė turėtų būti paprasta pareiškėjui. INVEGOS atstovai garantavo, kad ilgai laukti kompensavimo neteks.

Kalbėjo: S. Žilinskas, D. Žiogas, Z. Sorokienė, V. Šveikauskienė, A. Zabotka.

NUTARTA:

1. Pritarti Ūkio ministerijos parengtoms pateiktoms pastaboms ir pasiūlymams Finansų ministerijai.
2. Siūlyti, kad ši priemonė būtų taikoma tik pirmus metus veikiančioms subjektams.
Nutarta vienbalsiai.

2. SVARSTYTA. Važtaraščių ir kitų krovinių gabenimo dokumentų duomenų teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklių tolesnis derinimas ir pasiūlymų teikimas i.MAS įvedimo klausimu.

Taryba konstatavo konstruktyvų bendradarbiavimą su valstybės institucijomis derinant i.SAF ir i.VAZ taisykles ir jų taikymą smulkiojo ir vidutiniojo verslo (toliau – SVV) subjektams ir patvirtino šias gaires i.MAS įvedimo klausimu:

1. Patvirtintas siekis įtikinti valstybės institucijas netaikyti SVV subjektams prievartinių reikalavimų, vykdam i.MAS reikalavimus, o pirmenybiškai programuoti i.APS (apskaitos modulį) ir pradėti teikti SVV paslaugą – VMI serveriuose vykdomą PVM sąskaitų faktūrų ir važtaraščių rankinį išrašymą. Sukaupus patirtį, siūloma praplėsti paslaugų verslui mastą didinant PVM sąskaitų faktūrų ribinį skaičių nuo dabar planuojamo 40-ties iki bent 100 sąskaitų per mėnesį vienam PVM mokėtojui.

2. Konstatuota, kad, 2016 m. spalio 1 d. įsigaliojus i.SAF ir i.VAZ reikalavimams, daugelis SVV subjektų dar nebus pasirengę įvykdyti šiuos reikalavimus. Jei nebus įgyvendintas pirmenybiškas i.APS įvedimas, reikalaujame įvesti laipsnišką SVV atsakomybę su papildomo apmokymo lygiu (pagal sėkmingą Kelių eismo taisyklių pažeidimų prevencijos pavyzdį). Siūlome i.SAF ir i.VAZ taisyklėse nurodyti ir VMI kuriamoje programinėje įrangoje numatyti privalomus nuobaudų lygius už i.SAF ir i.VAZ taisyklių pažeidimus: *pirmo pažeidimo atveju* – įspėjimas fiksuojamas i.MAS; *antro pažeidimo atveju* – privalomas apmokymas (arba bauda, jei atsisakoma mokymų arba neatliekamas privalomas apmokymas). Atkreipiame dėmesį, kad šiuolaikinėmis priemonėmis įmanomas identifikuojantis asmenį prisijungimas į VMI elektroninę sistemą (pvz., www.manovmi.lt), kurioje pateikta mokomoji programa, o prasižengusiam subjektui nurodomas privalomas laikotarpis ja pasinaudoti. Manome, kad tokiai sistemai sukurti išlaidos bus minimalios, nes mokomąją priemonę VMI vis tiek kurs, o asmens identifikavimo ir jo atsiskaitymo priežiūros sistemos jau egzistuoja; *tik trečio pažeidimo atveju* – būtų taikomos Administracinių teisių pažeidimų kodekso nustatytos sankcijos.

Kalbėjo: S. Žilinskas, Z. Sorokienė, D. Matukienė, D. Čibirienė.

NUTARTA:

1. Pateikti aptartus pasiūlymus Valstybinei mokesčių inspekcijai.

Nutarta vienbalsiai.

3. SVARSTYTA. Lietuvos banko pasiūlymas dėl asmeninio užtikrinimo priemonių reguliavimo tobulinimo.

D. Matukienė informavo, kad yra gautas Lietuvos banko pasiūlymas dėl asmeninio užtikrinimo priemonių reguliavimo tobulinimo.

Tarybos valdybos narys S. Žilinskas pateikė šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Maksimalią laidavimo sumą siūloma apibrėžti kaip skirtumą (likutį) tarp verslo paskolos ir visų verslo užtikrinimų rūšių (pvz., įkeitimai, valstybės garantijos ir kita). Tik šis likutis gali būti nurodomas kaip maksimalus laidavimo sumos objektas.

2. Vartojimo kredito taisyklė „40 proc. tvarių mėnesinių pajamų“ verslo laidavimo atveju netinka, nes realiai paskola teikiama verslui ir tvarios pajamos turėtų būti skaičiuojamos, kaip nurodo paskolos verslo planas. Problema: kredito įstaigos noras papildomai apsidrausti ir dažnai nepripažinti planuojamų verslo pajamų, kaip tvaraus užtikrinimo priemonės. Šalutinis poveikis: nepripažinimas kaip tvaraus užtikrinimo priemonės ir valstybinių garantijų. Todėl pritariame laidavimo ribojimui, lygiam realaus laiduotojo mokumo lygiui (paskolos momentui nuosavybės teise valdomo nesuvaržyto turto ir tvarių pajamų (įskaitant verslo pajamas) per numatomą paskolos laikotarpį sumai).

3. Keltinas reikalavimas, kad numatomas laidavimas (jei naudojamas) taptų privaloma paskolos dalimi, nes praktikoje susiklostė tipinė padėtis, kai pasirašius paskolos sutartis papildomai pateikiamas tik „popierėlis“ – laidavimo forma. Taip pat būtina praplėsti laidavimo formą ir perkelti į ją atsakomybės ribą apibrėžiančių sąvokų bei priverstinio išieškojimo taikymo aplinkybių išaiškinimą.

4. Siūloma riboti išieškojimą iš laiduotojo (garanto), kol nebaigtas išieškojimas iš verslo paskolą gavusio subjekto, bei apriboti atsakomybę nenukreipiant išieškojimo į paskutinį būstą.

NUTARTA:

Parengti raštą su pasiūlymais ir pateikti Lietuvos bankui.

Nutarta vienbalsiai.

4. SVARSTYTA. Išvadų pateikimas Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komitetui.

D. Matukienė informavo, kad yra gautas Lietuvos Respublikos Seimo reikalų komiteto sprendimas dėl Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857, 2, 16(1), 18, 22, 28, 29, 34 straipsnių pakeitimo ir papildymo bei įstatymo papildymo 16(2) straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIP-4096 ir Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 38(1) straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4098 svarstymo parengiamųjų darbų.

NUTARTA:

Įgalinti Tarybos valdybos narius Z. Sorokienę ir J. Katiną suformuluoti pasiūlymus ir pateikti Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komitetui.

Nutarta vienbalsiai.

5. SVARSTYTA. Vienkartinių pakuočių užstato sistemos įgyvendinimas.

Klausimą aptarė Z. Sorokienė. Pranešėja atkreipė dėmesį, kad šis klausimas jau ne kartą svarstytas ir neatleidus kaimo parduotuvių nuo prievolės rinkti vienkartinių gėrimų pakuotes šis įpareigojimas sukelia aibę nepatogumų smulkiajam verslui ir net kertasi su higienos reikalavimais. Kaimo parduotuvėms turėtų būti leista pasirinkti, ar jos yra pajėgios tokią paslaugą teikti, ar ne. Šiuo metu pagal įstatymą parduotuvė gali nesupirkti vienkartinės taros, jeigu įsikūrusi ne didesniu kaip 150 m atstumu nuo artimiausios vietos, teikiančios tokią paslaugą. Kadangi Seimas nepritarė siūlymui atleisti kaimo parduotuves nuo prievolės rinkti vienkartinių gėrimų pakuotes, šiuo metu Seime svarstoma idėja įpareigoti užstato sistemos administratorių įrengti bent po vieną taros supirkimo punktą kiekvienoje seniūnijoje.

Kalbėjo J. Katinas, D. Matukienė, A. Kikutis, D. Žiogas.

NUTARTA:

Pritarti Seime svarstomai idėjai įrengti taros supirkimo punktą kiekvienoje seniūnijoje.

Nutarta vienbalsiai.

6. SVARSTYTA. Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. 935 pakeitimo įstatymo projektas.

D. Matukienė informavo, kad Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo tarybos valdybos nariai (toliau – Taryba), vykdydami 2016 m. kovo 1 d. Ministerijų atstovų (viceministrų, ministerijos kanclerių) pasitarimo protokolo Nr. 9 12 klausimo „Dėl Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII-935 pakeitimo įstatymo projekto“ (toliau – Įstatymo projektas) nuostatas, dalyvavo 2016 m. kovo 21 d. Ūkio ministerijos surengtame pasitarime su kitomis suinteresuotomis institucijomis, siekdami suderinti ginčytinas įstatymo nuostatas.

Derinimo metu į kai kurias Tarybos narių pastabas buvo atsižvelgta, tačiau po šio susitikimo Ūkio ministerija projektą pakeitė iš esmės, jame neliko ne tik suderintų pozicijų ir nuostatų dėl SVV įstatymo tikslų ir Tarybos funkcijų (tam buvo pritarta 2015 m. gruodžio 11 d. susitikime su Ministru Pirmininku), bet projektas papildytas naujomis nuostatomis, kuriomis, Tarybos įsitikinimu, siekiama sumenkinti Tarybos veiklą, o pačią Tarybą ateityje išformuoti. Pažymėtina tai, kad galutinis Ūkio ministerijos vienašališkai parengtas projektas buvo pateiktas Teisingumo ministerijai derinti net nepateiktas Tarybai susipažinti.

R. Beinortas pasiūlė kreiptis į Lietuvos Respublikos Vyriausybę su prašymu Įstatymo projektui nepritari ir gražinti rengėjams tobulinti.

Kalbėjo: R. Beinortas, D. Matukienė, Z. Sorokienė, S. Žilinskas.

NUTARTA:

Atsižvelgiant į Įstatymo projekto svarbą smulkiojo ir vidutinio verslo atstovams kreiptis į Lietuvos Respublikos Ministrą Pirmininką dėl susitikimo.

Nutarta vienbalsiai.

7. SVARSTYTA. Lietuvos laisvosios rinkos instituto pasiūlymai dėl Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 pakeitimo įstatymo projekto.

D. Matukienė pateikė Lietuvos laisvosios rinkos instituto pasiūlymus dėl Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 pakeitimo įstatymo projekto. Lietuvos laisvosios rinkos institutas siūlo nepritari šiems Lietuvos Respublikos Seimo Socialinių reikalų ir darbo komitete (toliau – Komitetas) patvirtintiems ydintiems pasiūlymams, kad:

1. *Būtų dvigubai padidintas nedarbo draudimo tarifas terminuotoms darbo sutartims (nuo 1,1 iki 2,2 proc.) (8 str., 2 d.).* Nors argumentuojama, kad šis pasiūlymas turėtų padidinti darbo santykių lankstumą, rezultatas priėmus tokį pasiūlymą būtų kaip tik priešingas. Didinant mokesčius šiai darbo sutarčių rūšiai jos patrauklumas tik sumažėtų.

2. *Būtų išplėstas socialiniu draudimu apdraustųjų ratas: individualiųjų įmonių savininkai, mažųjų bendrijų nariai ir ūkinių bendrijų nariai draustųsi ne tik pensijų, bet ir kitų rūšių (ligos ir motinystės) socialiniu draudimu (5 str. 2 d.).*

Atkreipiamas dėmesys, kad toks socialinio draudimo įmokų plėtimas ne tik didintų mokesčių našta, bet ir galbūt plėstų šių įmokų dubliavimą, kai pagal darbo sutartį dirbantis gyventojas, kuris yra ir, pavyzdžiui, mažosios bendrijos narys, būtų priverstas du kartus mokėti ligos ir motinystės bei nedarbo draudimo įmokas.

3. *Socialinio draudimo įmokos būtų mokamos nuo darbdavio mokamų papildomų sveikatos ir gyvybės draudimo įmokų, viršijančių 25 proc. darbuotojui apskaičiuoto darbo užmokesčio (11 str., 17, 18 d.).* Taip socialinio draudimo įmokos klaidingai būtų prilyginamos darbuotojo su darbo santykiais susijusioms pajamoms, o draudimo išmokos yra negarantuotos ir išmokamos tik įvykus draudimui įvykiui. Tai veiktų kaip atgrasanti priemonė draustis šių rūšių draudimu. Būtų mažinamos paskatos žmonėms patiems (ar jų darbdaviams) pasirūpinti savo sveikata ir santaupomis ir taip mažinti valstybės išlaidų našta.

4. *Būtų viešinami duomenys apie daugiau nei tris darbuotojus įdarbinusių įmonių apdraustiesiems asmenims apskaičiuotą pajamų vidurkį bei apskaičiuotą socialinio draudimo įmokų sumą (15 str., 3 d. 4 p.).* Priėmus tokį siūlymą konkurentams taps prieinami duomenys apie įmonės mokamą darbo užmokesčio vidurkį. Atkreipiame dėmesį, kad tai yra jautraus pobūdžio komercinė informacija.

Taip pat siūloma nepritari šiems ydintiems sprendimams, nors Komitetas atidėjo svarstymus, kai bus svarstomi:

1. *Siūlymui socialinio draudimo įmokas mokėti nuo minimaliosios mėnesinės algos (10 str., 1, 2, 3 d.). Siūloma už ne visą darbo dieną dirbančius vyresnius nei 29 m. asmenis, dirbusius pas vieną draudėją ir kt., valstybinio socialinio draudimo įmokas mokėti nuo sumos, ne mažesnės kaip minimalioji mėnesinė alga.* Tokiu atveju mokesčiai būtų mokami net ir nuo negautų pajamų. Dirbantiems tik pusę etato mokesčius reikėtų už visą MMA. Priėmus pasiūlymą labiausiai būtų pakenkta mažiausias pajamas gaunantiems asmenims, kuriems iš esmės tektų mokėti didesnius mokesčius.

2. *Siūlymui nesumokėtas „Sodros“ įmokas ir delspinigius išieškoti iš trečiųjų asmenų (20 str., 1 ir 3 d.).* Siūloma nesumokėtas socialinio draudimo įmokas, delspinigius, palūkanas ir baudas nurašyti iš draudėjo ar draudėjo skolininko sąskaitos, o nustačius, kad draudėjo pinigines sumas yra pas kitus asmenis, – ir iš tokių asmenų sąskaitų. Taip pat siūloma areštuoti draudėjo ar draudėjo skolininko turtą, o nustačius, kad draudėjo pinigines sumas yra pas kitą asmenį, – ir tokio

asmens turta, jeigu „Sodrai“ nesumokėti socialinio draudimo įmokos, baudos, palūkanos ir (ar) delspinigiai. Priėmus tokią nuostatą „Sodra“ galėtų nurašyti skolas praktiškai iš bet kurių asmenų, su kuriais jos skolininkas yra turėjęs piniginių santykių. „Sodrai“ būtų suteikiamos nepagrįstai didelės lėšų konfiskavimo galios.

3. *Komitete nesutariama dėl būtino įsipareigojimo po 1 procentinį punktą kasmet mažinti „Sodros“ įmokas (20 str., 1, 2, 3, 4 d.).* Nors buvo užregistruotas siūlymas, kad nuo 2017 m. socialinio draudimo įmokų tarifas mažinamas po 1 procentinį punktą kasmet, komiteto nariai atidėjo šio pasiūlymo svarstymą. Primename, kad svarstant Darbo kodeksą jau pritarta Ilgalaikio darbo išmokų fondo steigimui. Įmokos į šį fondą padidins Lietuvoje egzistuojančią darbo mokesčių našta, kuri ir taip yra didesnė už išsivysčiusių valstybių (EBPO šalių narių) vidurkį, todėl būtina derinti šį mokesčių didinimą su konkrečiu įstatyminiu įsipareigojimu mažinti darbui tenkančią mokesčių našta.

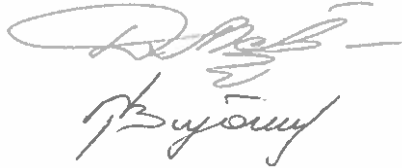
Kalbėjo: D. Čibirienė, D. Matukienė.

NUTARTA:

Pritarti Lietuvos laisvosios rinkos instituto siūlymams ir parengti raštą Lietuvos Respublikos Seimo Socialinių reikalų ir darbo komitetui.

Nutarta vienbalsiai.

Posėdžio pirmininkė

Dalia Matukienė

Posėdžio sekretorė

Nijolė Bujauskienė